

ด่วนที่สุด

ที่ กษ ๑๒๐๔/ว ๓๐๙๓

สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

ถนนราชดำเนินนอก กรุงเทพฯ ๑๐๒๐๐

๒๔

พฤษภาคม ๒๕๖๘

เรื่อง ชักซ้อมความเข้าใจเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ในการคัดเลือกและจัดที่ดินให้แก่เกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดิน
ของผู้รักษาราชการแทนปฏิรูปที่ดินจังหวัด

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัด

สิ่งที่ส่งมาด้วย สำเนาหนังสือสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ ที่ นร ๑๒๐๒/๘๔

ลงวันที่ ๖ พฤษภาคม ๒๕๖๘

ด้วยสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ส.ป.ก.) ได้รับแจ้งข้อขัดข้องในการปฏิบัติงาน
จากสำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัด (ส.ป.ก.จังหวัด) กรณีที่ผู้ดำรงตำแหน่งปฏิรูปที่ดินจังหวัดไม่อาจปฏิบัติราชการได้
และผู้รักษาราชการแทนปฏิรูปที่ดินจังหวัดมิใช่ผู้ที่ได้รับมอบหมายหน้าที่และอำนาจในการคัดเลือกและจัดที่ดิน
ให้แก่เกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดินตามระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (คปก.) ว่าด้วยการคัดเลือก
และจัดที่ดินให้แก่เกษตรกร การโอนหรือตกทอดทางมรดกสิทธิการเช่าหรือเช่าซื้อ และการจัดการทรัพย์สิน
และหนี้สินของเกษตรกรผู้ได้รับที่ดิน พ.ศ. ๒๕๖๔ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ประกอบกับคำสั่ง ส.ป.ก.
ที่ ๔๐๓/๒๕๖๔ เรื่อง มอบหมายหน้าที่และอำนาจในการคัดเลือกและจัดที่ดินให้แก่เกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดิน
สั่ง ณ วันที่ ๑๖ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๖๔

ส.ป.ก. จึงขอชักซ้อมความเข้าใจเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ในการคัดเลือกและจัดที่ดินให้แก่เกษตรกร
ในเขตปฏิรูปที่ดินของผู้รักษาราชการแทนปฏิรูปที่ดินจังหวัด เพื่อให้การปฏิบัติงานของ ส.ป.ก.จังหวัด เป็นไป
โดยถูกต้องตามกฎหมายและถือปฏิบัติให้เป็นไปในแนวทางเดียวกัน ดังนี้

๑. ตามที่ข้อ ๑๑ แห่งระเบียบ คปก. ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการคัดเลือก
และจัดที่ดินให้แก่เกษตรกร การโอนหรือตกทอดทางมรดกสิทธิการเช่าหรือเช่าซื้อ และการจัดการทรัพย์สิน
และหนี้สินของเกษตรกรผู้ได้รับที่ดิน พ.ศ. ๒๕๖๔ ได้กำหนดให้การคัดเลือกและจัดที่ดินให้แก่เกษตรกร
เป็นอำนาจของเลขาธิการหรือผู้ซึ่งเลขาธิการมอบหมาย ประกอบกับเลขาธิการ ส.ป.ก. ได้มีคำสั่ง ส.ป.ก.
ที่ ๔๐๓/๒๕๖๔ เรื่อง มอบหมายหน้าที่และอำนาจในการคัดเลือกและจัดที่ดินให้แก่เกษตรกร
ในเขตปฏิรูปที่ดิน สั่ง ณ วันที่ ๑๖ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๖๔ ซึ่งมอบหมายให้การคัดเลือกและจัดที่ดินให้แก่
เกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดินเป็นหน้าที่และอำนาจของปฏิรูปที่ดินจังหวัดที่มีอำนาจหน้าที่ดำเนินการปฏิรูปที่ดิน
เพื่อเกษตรกรรมในท้องที่นั้น เป็นกรณีที่ระเบียบดังกล่าวได้กำหนดเกี่ยวกับการมอบหมายไว้แล้ว
กรณีนี้จึงมิใช่การมอบอำนาจให้ปฏิบัติราชการแทนตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน
พ.ศ. ๒๕๓๔

หรือไม่มี...

๒. พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ ได้กำหนดเรื่อง การรักษาราชการแทนในกรณีที่ผู้ดำรงตำแหน่งหัวหน้าส่วนราชการ ไม่ว่าจะระดับใด ไม่อาจปฏิบัติราชการได้ หรือไม่มีผู้ดำรงตำแหน่งนั้น ซึ่งมาตรา ๔๘ แห่งพระราชบัญญัติเดียวกัน ได้บัญญัติให้ผู้รักษาราชการแทน มีอำนาจหน้าที่เช่นเดียวกับผู้ซึ่งตนแทน และเมื่อผู้ดำรงตำแหน่งนั้นสามารถปฏิบัติราชการได้ หรือมีผู้ดำรงตำแหน่งนั้นแล้ว การรักษาราชการแทนย่อมสิ้นสุดลง ดังนั้น เมื่อเลขาธิการ ส.ป.ก. ได้แต่งตั้งข้าราชการเป็นผู้รักษาราชการแทนปฏิรูปที่ดินจังหวัด ตามมาตรา ๔๗ แห่งพระราชบัญญัติ ระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ ย่อมส่งผลให้ข้าราชการผู้รักษาราชการแทนปฏิรูปที่ดินจังหวัดนั้น มีหน้าที่และอำนาจเช่นเดียวกับปฏิรูปที่ดินจังหวัด ซึ่งรวมถึงหน้าที่และอำนาจในการคัดเลือก และจัดที่ดินให้แก่เกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดิน ตามข้อ ๑๑ แห่งระเบียบ คปก. ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการคัดเลือกและจัดที่ดินให้แก่เกษตรกร การโอนหรือตกทอดทางมรดกสิทธิ การเช่าหรือเช่าซื้อ และการจัดการทรัพย์สินและหนี้สินของเกษตรกรผู้ได้รับที่ดิน พ.ศ. ๒๕๖๔ ประกอบกับ คำสั่ง ส.ป.ก. ที่ ๔๐๓/๒๕๖๔ สั่ง ณ วันที่ ๑๖ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๖๔ ด้วย

ทั้งนี้ กรณีดังกล่าวเป็นไปตามความเห็นของสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ และโปรดแจ้งให้ ส.ป.ก.จังหวัด ทราบต่อไป

(นายปรีชา ลิ้มถวิล)
รองเลขาธิการ ปฏิบัติราชการแทน
เลขาธิการสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกร

สำนักกฎหมาย

โทร./โทรสาร ๐-๒๒๘๑-๒๙๐๔

สำเนาเรียน กษ ๑๒๐๔/ว ก๐๑๓ ลงวันที่ ๒๗ พฤษภาคม ๒๕๖๘
ผู้ว่าราชการจังหวัด ๗๒ จังหวัด

กลุ่มกฎหมายและระเบียบ
เลขรับ: 253
วันที่รับ: 8/5/2568
เวลารับ: 08:50

สำนักกฎหมาย
เลขรับ: 729
วันที่รับ: 7/5/2568
เวลารับ: 14:52

รศก. (นายปรีชา ลัมถวิล)
เลขรับ: 401
วันที่รับ: 6/5/2568
เวลารับ: 17:59

ส.ป.ก. - พล.
รับที่: 5490
วันที่: - 6 พ.ค. ๒๕๖๘
เวลา:

ที่ นร ๑๒๐๒/๘๔

สำนักงาน ก.พ.ร.

ถนนพิษณุโลก กทม. ๑๐๓๐๐

๖ พฤษภาคม ๒๕๖๘

เรื่อง ขอรื้อเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ในการคัดเลือกและจัดที่ดินให้แก่เกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดินของ
ผู้รักษาราชการแทนปฏิรูปที่ดินจังหวัดตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔

เรียน เลขาธิการสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

อ้างถึง หนังสือสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ที่ กษ ๑๒๐๔/๒๓๘๒ ลงวันที่ ๒๔ เมษายน ๒๕๖๘

ตามหนังสือที่อ้างถึง สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ส.ป.ก.) ขอรื้อเกี่ยวกับ
กรณีผู้ดำรงตำแหน่งปฏิรูปที่ดินจังหวัดในฐานะผู้ซึ่งเลขาธิการ ส.ป.ก. มอบหมายให้มีหน้าที่และอำนาจ
ในการคัดเลือกและจัดที่ดินให้แก่เกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดินไม่อาจปฏิบัติราชการได้ และข้าราชการซึ่งเป็น
ผู้รักษาราชการแทนปฏิรูปที่ดินจังหวัดมิใช่ผู้ที่ได้รับมอบหมายหน้าที่และอำนาจในการคัดเลือกและจัดที่ดิน
ให้แก่เกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดิน ส.ป.ก. จึงขอรื้อมาเพื่อให้การปฏิบัติงานในหน้าที่ของปฏิรูปที่ดินจังหวัด
เป็นไปโดยถูกต้องตามกฎหมายต่อไป นั้น

สำนักงาน ก.พ.ร. ขอเรียนว่า กรณีนี้มีประเด็นที่ต้องแยกการพิจารณาใน ๒ ประเด็น ระหว่าง
การมอบอำนาจให้ปฏิบัติราชการแทน กับ การรักษาราชการแทน ดังนี้

๑. ประเด็นการมอบอำนาจให้ปฏิบัติราชการแทน โดยที่มาตรา ๓๘ วรรคหนึ่ง
แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ และที่แก้ไขเพิ่มเติม บัญญัติให้ผู้ดำรงตำแหน่งใด
ที่มีหน้าที่ต้องปฏิบัติหรือดำเนินการตามกฎหมาย กฎ ระเบียบ ประกาศ หรือคำสั่งใด หรือมติของคณะรัฐมนตรี
ในเรื่องใด ถ้ากฎหมาย กฎ ระเบียบ ประกาศ หรือคำสั่งนั้น หรือมติของคณะรัฐมนตรีในเรื่องนั้นมีได้กำหนด
เรื่องการมอบอำนาจไว้เป็นอย่างอื่น หรือมิได้ห้ามเรื่องการมอบอำนาจไว้ ผู้ดำรงตำแหน่งนั้นอาจมอบอำนาจให้
ผู้ดำรงตำแหน่งอื่นในส่วนราชการเดียวกันหรือส่วนราชการอื่นปฏิบัติราชการแทนตามบทบัญญัติดังกล่าวได้
ฉะนั้น การที่ข้อ ๑๑ แห่งระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ
และเงื่อนไขในการคัดเลือกและจัดที่ดินให้แก่เกษตรกร การโอนหรือตกทอดทางมรดก สิทธิการเช่าหรือเช่าซื้อ
และการจัดการทรัพย์สินและหนี้สินของเกษตรกรผู้ได้รับที่ดิน พ.ศ. ๒๕๖๔ กำหนดให้การคัดเลือกและ
จัดที่ดินให้แก่เกษตรกรเป็นอำนาจของเลขาธิการหรือผู้ซึ่งเลขาธิการมอบหมาย ประกอบกับเลขาธิการ ส.ป.ก.
ได้มีคำสั่งที่ ๔๐๓/๒๕๖๔ ลงวันที่ ๑๖ กรกฎาคม ๒๕๖๔ มอบหมายให้การคัดเลือกและจัดที่ดินให้แก่เกษตรกร
ในเขตปฏิรูปที่ดินเป็นหน้าที่และอำนาจของปฏิรูปที่ดินจังหวัดที่มีอำนาจหน้าที่ดำเนินการปฏิรูปที่ดิน
เพื่อเกษตรกรรมในท้องที่นั้น จึงเป็นกรณีที่ระเบียบดังกล่าวได้กำหนดเกี่ยวกับการมอบหมายไว้แล้ว
มิใช่การมอบอำนาจให้ปฏิบัติราชการแทนตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดินฯ

๒. ประเด็นการรักษาราชการแทน โดยที่พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดินฯ
ได้มีการกำหนดเรื่องการรักษาราชการแทนในกรณีที่ผู้ดำรงตำแหน่งหัวหน้าส่วนราชการ ไม่ว่าจะระดับใด ไม่อาจ
ปฏิบัติราชการได้ หรือไม่มีผู้ดำรงตำแหน่งนั้น จึงกำหนดให้มีการแต่งตั้งบุคคลขึ้นรักษาราชการแทนเพื่อทำหน้าที่
ในการบริหารงานแทนผู้ดำรงตำแหน่งหัวหน้าส่วนราชการดังกล่าว และเพื่อไม่ให้เกิดปัญหาในการบริหาร
ราชการภายในส่วนราชการนั้น ซึ่งมาตรา ๔๘ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดินฯ ได้บัญญัติให้

ผู้รักษาราชการแทนมีอำนาจหน้าที่เช่นเดียวกับผู้ซึ่งตนแทน จึงเห็นได้ว่า ในกรณีที่ไม่มีผู้ดำรงตำแหน่งใด หรือมีแต่ไม่อาจปฏิบัติราชการได้ และได้มีการแต่งตั้งผู้รักษาราชการแทนผู้ดำรงตำแหน่งนั้นไว้ ผู้รักษาราชการแทน จะมีหน้าที่และอำนาจเช่นเดียวกับผู้ดำรงตำแหน่งที่ตนไปแทน กล่าวคือ ถ้าผู้ดำรงตำแหน่งนั้นมีหน้าที่และอำนาจ เช่นใด ผู้รักษาราชการแทนก็จะมีหน้าที่และอำนาจกระทำการแทนเช่นนั้น และเมื่อผู้ดำรงตำแหน่งนั้นสามารถ ปฏิบัติราชการได้หรือมีผู้ดำรงตำแหน่งนั้นแล้ว การรักษาราชการแทนย่อมสิ้นสุดลง ดังนั้น เมื่อเลขาธิการ ส.ป.ก. ได้แต่งตั้งข้าราชการเป็นผู้รักษาราชการแทนปฏิรูปที่ดินจังหวัด ตามมาตรา ๔๗ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบ บริหารราชการแผ่นดินฯ ย่อมส่งผลให้ข้าราชการซึ่งเป็นผู้รักษาราชการแทนปฏิรูปที่ดินจังหวัดนั้นมีหน้าที่และ อำนาจเช่นเดียวกับปฏิรูปที่ดินจังหวัด ซึ่งรวมถึงหน้าที่และอำนาจในการคัดเลือกและจัดที่ดินให้แก่เกษตรกร ในเขตปฏิรูปที่ดิน ตามข้อ ๑๑ แห่งระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการคัดเลือกและจัดที่ดินให้แก่เกษตรกรฯ ประกอบกับคำสั่งที่ ๔๐๓/๒๕๖๔ ลงวันที่ ๑๖ กรกฎาคม ๒๕๖๔ ด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ขอแสดงความนับถือ

(นายธนกฤต มังกรไทย์)

ที่ปรึกษาการพัฒนาระบบราชการ ปฏิบัติราชการแทน
เลขาธิการ ก.พ.ร.

กองกฎหมายและระเบียบราชการ

โทร. ๐ ๒๓๕๖ ๙๙๙๙ ต่อ ๘๙๕๕ (นันทน์ภัส)

โทรสาร ๐ ๒๒๘๑ ๘๒๓๐

ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ saraban@opdc.go.th

มอบ สกม. แจ้งตอบ ส.ป.ก.จว และ
แจ้งเรียนให้ ส.ป.ก.ส่วนกลาง และ ส.ป.ก. จว ทราบ

7 พ.ค. 2568

(นายปรีชา ลิ้มถวิล)

รองเลขาธิการฯ ปฏิบัติราชการแทน

เลขาธิการสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

กกร.ดำเนินการต่อไป

(นางสาวยุพเรศ เพิ่มพูน)

ผู้อำนวยการสำนักกฎหมาย

เรียน คุณจิระณะ
เพื่อโปรดดำเนินการ

๑๓ พ.ค. ๒๕๖๘

นางสาวธิญา ปิยนิธิภัทร

ผู้อำนวยการกลุ่มกฎหมายและระเบียบ